

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ
จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป
ในเขตตำบลหนอง หมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4,714 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป อาศัย
อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด
จำนวน 369 คน โดยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ ยามาเน่ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น สำหรับการศึกษานี้

กำหนดให้ได้ไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{4,714}{1+(4,714) (.05)}$$

$$n = \frac{4,714}{1+(4,714)(.0025)}$$

$$n = 368.713$$

หาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 368.713 ผู้ศึกษาเพิ่มตัวเลขเป็นจำนวนเต็ม คือ 369 คน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นจำนวนเต็ม

3. การสุ่มตัวอย่างจากประชากร

กำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ โดยแยกตามรายชื่อหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด และแยกตามเพศ แล้วใช้วิธีจับฉลากแบบไม่ทดแทน เทียบตามสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์ จับฉลากจนได้ครบจำนวน 369 คน รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด	จำนวนประชากรที่มี สิทธิเลือกตั้ง (คน)			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านสีสวาด	148	92	240	11	7	19
2	บ้านหนองค้อ	96	69	165	8	5	13
3	บ้านเลียบขาว	135	95	230	11	8	18
4	บ้านหนองยาง	85	66	150	7	5	12
5	บ้านหนองหมื่นถ่าน	167	102	269	13	8	21
6	บ้านหนองหัวคน	160	159	319	13	13	26
7	บ้านทองหลาง	182	124	306	14	10	23
8	บ้านเหล่าสูง	149	79	228	12	6	20
9	บ้านกระชาย	243	130	373	19	10	29
10	บ้านมะกอก	186	134	330	15	11	26

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด	จำนวนประชากรที่มี สิทธิเลือกตั้ง (คน)			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
11	บ้านแหม	206	133	339	16	11	28
12	บ้านแหม	219	136	355	17	11	29
13	บ้านหนองหมื่นถ่าน	148	107	255	12	8	21
14	บ้านมะกอก	211	184	395	17	14	32
15	บ้านหนองหัวคน	135	88	223	11	7	18
16	บ้านกระจาย	145	128	273	11	10	22
17	บ้านทองหลาง	139	134	273	11	11	22
รวม		2,754	1,960	4,714	214	155	369

3.1 การดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับสลากเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน โดยดำเนินการดังนี้

3.1.1 นำกล่องจำนวน 17 ใบ มาเขียนหมายเลขติด กล่องที่ 1-17 เพื่อไม่ให้ยุ่งยากผู้ศึกษาดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างเพศชายก่อน

3.1.2 นำทะเบียนรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปของหมู่ที่ 1 เพศชาย ซึ่งมีจำนวน 148 คน มาจัดทำเป็นสลากแล้วใส่ลงไปในกล่องที่ 1 และดำเนินการเหมือนกันกับกลุ่มตัวอย่าง เพศชาย หมู่ที่ 2-17

3.1.3 จับสลากจากกล่องที่ 1 โดยการหยิบรายชื่อออกมาครั้งละ 1 ใบ แล้วนำไปที่หยิบได้กลับคืนเข้ากล่องตามเดิม เพื่อให้กลุ่มประชากรในกล่องมีโอกาสได้ถูกเลือกเท่า ๆ กัน ถ้าหยิบซ้ำใบเดิมที่ถูกเลือกแล้วให้วางคืนตามเดิม แล้วหยิบใหม่ จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ แล้วบันทึกไว้ ดำเนินการเหมือนกันจนครบ 17 หมู่บ้าน

3.1.4 ดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง ตามข้อ 3.1.2 และ 3.1.3 จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ แล้วจดบันทึกไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามให้เลือกรับ (Check list) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบปลายปิด เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายปิด เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหินด้านอำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 35 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา
4. การมีส่วนร่วมตรวจสอบว่ามีกรนำแผนไปจัดทำข้อบัญญัติ

งบประมาณรายจ่าย

5. การมีส่วนร่วมปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended) เป็นข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหินด้าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.2 กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามตามความมุ่งหมายที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้า ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบ ที่ทำให้ทราบถึง

2.2.1 การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ

2.2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ

2.2.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา

2.2.4 การมีส่วนร่วมตรวจสอบว่ามีแผนไปจัดทำข้อบัญญัติ
งบประมาณรายจ่าย

2.2.5 การมีส่วนร่วมปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผล

2.3 รวบรวมข้อคำถามในแต่ละด้าน จัดทำเป็นร่างแบบสอบถาม

3. การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

3.1 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ว่าครอบคลุมในเรื่องที่ต้องการเพียงใด ความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) รวมถึงภาษาที่ใช้ เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาและภาษาที่ใช้มีความชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

3.1.1 นาย ภรณ์ยู แก้วพลงาม วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.1.2 นางพวงเพชร ตุ่นทัพไทย วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองหัวคน ตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้องชัดเจนของภาษา

3.1.3 นางอภิวันทนา บุญวรรณ วุฒิการศึกษา การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองหัวคน ตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและด้านการวัดผล

3.2 นำแบบสอบถามไปตรวจหาความเที่ยงตรงระหว่างข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์ โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC : (Index of Item Objective
Congruence) ดังนี้

สอดคล้อง = +1

ไม่แน่ใจ = 0

ไม่สอดคล้อง = -1

และเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67 ขึ้นไป

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขและเสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง

4. การทดลองใช้เครื่องมือ

4.1 ผู้ศึกษาได้ทดลองใช้เครื่องมือโดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 40 คน จากนั้นทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95

4.2 นำแบบสอบถามที่ได้จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง นายองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ผู้ศึกษาส่งหนังสือตามข้อ 1 ถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยส่งด้วยตนเองเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ประชาชนตอบแบบสอบถาม

1.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตามเวลาที่กำหนดไว้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัส ตามแบบการลงรหัส (Coding form)

2.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว ให้คะแนนแต่ละข้อในแบบสอบถามที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102-103)

มีส่วนร่วมประจำ	กำหนดให้	5 คะแนน
มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง	กำหนดให้	4 คะแนน
มีส่วนร่วมบางครั้ง	กำหนดให้	3 คะแนน
มีส่วนร่วมนาน ๆ ครั้ง	กำหนดให้	2 คะแนน
มีส่วนร่วมแทบจะไม่เคยเลย	กำหนดให้	1 คะแนน

2.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมแทบจะไม่เคยเลย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. สถิติที่ใช้ในการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหมื่นถ่าน อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม จำแนกตามกลุ่ม เพศ ใช้การทดสอบด้วย t -test (Independent) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมจำแนกตาม ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F -test (One – Way ANOVA)
4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นหา ความหมาย และแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ